

Každý rok se miliony Japonců těší na příchod jara a na to, co se zdá být jen jeho prchavým okamžikem. Rozkvetlé květy japonské třešně sakura znamenají začátek jednoho z nejhezčích a nejvzácnějších období roku, kdy se japonské ostrovy na několik krátkých dnů postupně ponoří do moře růžových květů.

Symbol krásy a její pomíjivosti

Působivé růžové květy vytváří úchvatné scenérie a spolu s panoramatem hor, prudkých řek, uklidňujících svatyní a chrámů nebo krásných čistých zahrad se stává skvělými kulisami pro důstojnou oslavu probuzení přírody. Na základě staletých tradic přijímají Japonci tuto dobu jako definitivní a očekávaný příchod jara a užívají si jej s přáteli, kolegy i v kruhu rodinném.

Svátky jara Dálného Východu

Zkusme se nyní podívat daleko na východ – za kulturu, která pohlíží na okolní svět poněkud odlišně než my. Zamysleme se nad svátkem hanami, který nemá žádný náboženský základ, ale demonstruje sepětí člověka s jeho okolím a probouzí v člověku touhu všemi smysly vnímat krásu přírody měnící se v běhu ročních období. Hanami je jeden z nejoblíbenějších japonských svátků. Během něj lidé

pořádají spoustu zajímavých slavností a celý tento svátek je vlastně jakýmsi festivalem květů. Je to proto, že se odehrává v období, kdy začínají kvést sakury - stromy bez nichž by si žádný Japonec nedovedl jaro vůbec představit.

Hanami znamená "dívání se na květy,"

Svátek hanami přišel do Japonska z Číny již velmi dávno a stal se oblíbeným v období Heian (tady na západě bychom to období označili jako 9. – 12. století po Kristu). Tehdy se hanami stalo označením pro pozorování a radování se z krásy květů sakur. Oslava jejich nádhery byla zábavou nejvyšších vrstev. Okázalé slavnosti květů byly každoročně pořádány v zahradách Císařského paláce v Kjótu a kromě posezení pod rozkvetlými stromy k nim neodmyslitelně patřila také hudba a poezie. Později se tento

zvyk rozšířil i mezi prostý lid a lyrické básně se sezónní tematikou byly postupně nahrazovány bohatě prostřenou tabulí. A tento obyčej Japonci udržují do současnosti. Dodnes jde o velmi oblíbený svátek, který slaví Japonci ve všech oblastech své země. Lidé se navzájem navštěvují, setkávají se rodiny a přátelé, a to všechno se odehrává v rozkvetlých zahradách. V parcích se konají rozmanité oslavy, lidé se radují, zpívají si, jedí různá tradiční jídla a vypráví si historky. K tomu všemu popíjí saké - rýžové víno.

Neužitečný požitek z krásy?

Sakury jsou asi nejoblíbenější okrasné stromy. Nedivte se označení okrasné - sakury totiž nemají třešně! Plody na nich sice rostou, ale sladkou lahodnou chuť, která je spojena s třešněmi, opravdu nečekejte. Jakýsi japonský

Variabilní jsou sakury také tvarem svého růstu. Některé mají podobu stromu, mohou být převisle rostoucí nebo přísně sloupovité. Některé ze stromovitých typů se vyznačují zcela typickým a mnohdy velmi atraktivním tvarem koruny. Jsou proto nejen báječnými rostlinami historických a městských parků, ale i vyhledávaným zdrojem okrasou soukromých zahrad.

ctitel sakur prý na zdvižené obočí kritika této vlastnosti reagoval poznámkou, že jde přece o skutečné aristokratky. Nemusejí být užitečné, rostou jen pro čistý estetický požitek z krásy.

Že by kromě „krásy“ neměly sakury jiný užitek, také není tak docela pravda. Jejich dřevo se využívá při výrobě nábytku, pro řezbářské výrobky a dokonce i na topení (pragmatický konec krásy). Okvětní lístky se používají do čaje a do osvěžujících nápojů. Do zelených listů se balí rýžové cukroví plněné fazolovou pastou, které se servíruje při jiné slavnostní příležitosti.

Symbol dokonalosti, znovuzrození i nového školního roku

V Japonsku patří informace o rozkvětu sakur dokonce do televizního a novinového zpravodajství. Japonci jej pečlivě sledují a vyrazí s piknikovými koši do přírody, kde kvetou divoké sakury, do parků nebo zahrad. Mnohé japonské školy mají sakuru na školním pozemku nebo před školou, a protože v Japonsku začíná nový školní rok již v dubnu, symbolizuje její rozkvět pro děti často také konec prázdnin...

Ale jinak je samozřejmě sakura hlavně symbolem dokonalosti přírody, krásy i její pomíjivosti. Najdete ji na spoustě vzácných uměleckých děl, objevuje se na kimonech, na lakovaných užitkových i ozdobných předmětech nebo třeba na šatech nevěst. Ale květy sakur zdobily i méně ušlechtilé výrobky, o kterých se ani zdaleka nedá říci, že by sloužily k duševnímu obohacení člověka. Pro piloty kamikadze představovaly zejména symbol znovuzrození v přírodě, a tak se sakury dostaly i na trupy jejich stíhaček. Sebevražední letci věřili, že se hrdinové padlí v boji vrátí na zem v podobě krásného krvavě růžového třešňového květu.

